

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Υπηρεσίες Υγείας/ Νοσοκομείο Ιδιοτυπίες και Προκλήσεις

ΤΟΜΟΣ Γ

Δομή και Λειτουργία
του Ελληνικού
Συστήματος Υγείας
(Διοικητικές και
Νομικές Διαστάσεις)

Μ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Μ. ΜΗΤΡΟΣΥΛΗ

Copyright © 1999
Για την Ελλάδα και όλο τον κόσμο
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
Οδός Παπαφλέσσα & Υψηλάντη, 26222 Πάτρα
Τηλ.: (061) 314094, 314206, Φαξ: (061) 317244

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
του Τόμου
Δομή και Λειτουργία του Ελληνικού Συστήματος Υγείας
(Διοικητικές και Νομικές Διαστάσεις)

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος για την επιστημονική επιμέλεια του υλικού
Δημοσθένης Αγραφιιώτης

Συγγραφή	Κριτική Ανάγνωση
Μάμας Θεοδώρου	Εμμανουήλ Ματσαγγάνης
Μαρία Μητροσύλη	Κωνσταντίνος Κοσμάτος

Επιμέλεια στη Μέθοδο της Εκπαίδευσης από Απόσταση
Άννα Τσιμπουκλή

Γλωσσική Επιμέλεια
Παναγιώτα Διδάχου

**Καλλιτεχνική Επιμέλεια/
Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση**
Αλεξάνδρα Αμούργη

Συντονισμός ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού
και γενική επιμέλεια των εκδόσεων
ΟΜΑΔΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΕΑΠ/1997-1999

ISBN: 960-538-113-3

*Σύμφωνα με τον Ν. 2121/1993
απαγορεύεται η συνολική ή αποσπασματική
αναδημοσίευση του βιβλίου αυτού ή η αναπαραγωγή του
με οποιοδήποτε μέσο, χωρίς την άδεια του εκδότη.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	9
-----------------	----------

Δ. Αγραφιώτης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Μ. Θεοδώρου

Διεθνής εμπειρία και ελληνική πραγματικότητα	11
---	-----------

Σκοπός	11
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	11
Έννοιες-Κλειδιά	12
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	12

Ενότητα 1.1

Η διεθνής εμπειρία	13
1.1.1 Προκαταρκτικές διευκρινίσεις	13
1.1.2 Υγειονομικός τομέας και σύστημα υγείας	15
1.1.3 Στόχοι των υγειονομικών συστημάτων	16
1.1.4 Τυπολογία των υγειονομικών συστημάτων	17
1.1.5 Υγειονομικά συστήματα και τρέχουσες μεταρρυθμίσεις	29

Ενότητα 1.2

Η ελληνική πραγματικότητα	32
1.2.1 Το ελληνικό σύστημα υγείας	32
1.2.2 Πολιτική υγείας και βρετανικές επιρροές	42
1.2.3 Τα γενικά χαρακτηριστικά του συστήματος	44
1.2.4 Η ελληνική περίπτωση στην Ευρώπη, στα Βαλκάνια, στον κόσμο	52
1.2.5 Οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών υγείας	64
1.2.6 Διοίκηση και έλεγχος των υπηρεσιών υγείας	72
1.2.7 Υποκίνηση	80
Σύνοψη	86
Παράρτημα	88
Βιβλιογραφία	98
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	99

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Μ. Μητροσύλη

Νομικό πλαίσιο του υγειονομικού τομέα	101
--	------------

Σκοπός	101
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	101
Έννοιες-Κλειδιά	101

Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	101
--------------------------------	-----

Ενότητα 2.1

Βασικές νομοθετικές ρυθμίσεις για τη συγκρότηση του υγειονομικού τομέα στην Ελλάδα	106
2.1.1 Α΄ στάδιο: 1821-1832	108
2.1.2 Β΄ στάδιο: 1833-1855	109
2.1.3 Γ΄ στάδιο: 1856-1909	110
2.1.4 Δ΄ στάδιο: 1910-1944	112
2.1.5 Ε΄ στάδιο: 1945-1974	117
2.1.6 ΣΤ΄ στάδιο: 1975-1981	122

Ενότητα 2.2

Η θεσμοθέτηση του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ)	125
2.2.1 Γενικές αρχές του ΕΣΥ	127
2.2.2 Τα κεντρικά και τα περιφερειακά όργανα του ΕΣΥ	132
2.2.3 Αποκέντρωση των υπηρεσιών υγείας - Μονάδες πρωτοβάθμιας φρονίδας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης	134

Ενότητα 2.3

Ο Ν. 2071/1992 για τον εκσυγχρονισμό και την οργάνωση του συστήματος υγείας (ΕΟΣΥ) και η «φιλελευθεροποίηση» του ΕΣΥ	145
2.3.1 Γενικές αρχές του Ν. 2071/1992	146
2.3.2 Η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας	147
2.3.3 Η δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια περίθαλψη	148

Ενότητα 2.4

Η «επιστροφή» στο ΕΣΥ το 1994 και το ισχύον σύστημα: ο πρόσφατος Ν. 2519/1997 για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη του ΕΣΥ	150
2.4.1 Γενικές αρχές του ΕΣΥ: Ν. 2519/1997	152
2.4.2 Κεντρικά και περιφερειακά όργανα	152
2.4.3 Η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας	159
2.4.4 Η νοσοκομειακή περίθαλψη	163
2.4.5 Οι εναλλακτικές μορφές φροντίδας	165
2.4.6 Η χρηματοδότηση και η οικονομική διαχείριση των νοσοκομείων και των κέντρων υγείας	166
2.4.7 Οι ασθενείς και τα δικαιώματα των πολιτών στις υπηρεσίες υγείας: τα δικαιώματα των νοσοκομειακών ασθενών και η προστασία τους	167
Σύνοψη	172
Παράρτημα	175
Γλωσσάρι	178
Βιβλιογραφία	179

Ηθικές και δεοντολογικές διαστάσεις της υγείας	185
Σκοπός	185
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	185
Έννοιες-Κλειδιά	185
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	186
	Ενότητα 3.1
Εξοικείωση με το αντικείμενο	187
	Ενότητα 3.2
Ο σεβασμός του ανθρώπου	192
3.2.1 Ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου	193
3.2.2 Η αρχή της αυτονομίας του προσώπου	195
3.2.3 Η αρχή της αυτονομίας σύμφωνα με τις θέσεις της «ελάχιστης ηθικής»	196
	Ενότητα 3.3
Ο σεβασμός της ζωής	198
	Ενότητα 3.4
Η υποχρέωση ενημέρωσης του ασθενή και η συναίνεση στην ιατρική πράξη	201
	Ενότητα 3.5
Το ιατρικό απόρρητο	205
	Ενότητα 3.6
Ειδικά προβλήματα από τον χώρο της βιοϊατρικής ηθικής	209
3.6.1 Η μεταμόσχευση οργάνων	209
3.6.2 Η ευθανασία	212
3.6.3 Η τεχνητή αναπαραγωγή	217
3.6.4 Η γενετική και ο πειραματισμός στον άνθρωπο	222
	Ενότητα 3.7
Ηθικές και δεοντολογικές διαστάσεις της πολιτικής και της οικονομίας για την υγεία	226
	Ενότητα 3.8
Ηθικά διλήμματα στη διαμόρφωση συστημάτων υγείας	230
Σύνοψη	234
Παράρτημα	235
Βιβλιογραφία	240
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	242